

Słowo od Redaktor Naczelnej

Szanowne Czytelniczki, Szanowni Czytelnicy

Temat wartości jest ważnym i nieodłącznym elementem narracji wielu badaczy, w tym zwłaszcza pedagogów społecznych, dotyczącej wychowania i rozwoju młodego pokolenia. Mimo iż wartości podlegają różnym wpływom i zmianom, to dla wielu osób stanowią wyraz tego, co cenne, godne pożądaniam, co jest celem ludzkich dążeń oraz co powinno być drogowskazem postępowania każdego człowieka. Wartości są istotne, gdy podejmujemy decyzje, pomagają nam w wyrażaniu oceny i uzasadniają nasze zachowanie w danej sytuacji. Zmieniają się w różnych okresach życia człowieka, w zależności od ról, które pełni. Socjolog Tomasz Sobierajski wyróżnia cztery kategorie wartości, w ramach których działa jednostka. Do pierwszej zalicza wartości osobiste, czyli ważne dla człowieka i obywatela. Wiązą się one z relacjami ze światem zewnętrznym. Druga to wartości, które ujawniają się w relacjach z najbliższymi i w relacjach z innymi ludźmi. Trzecią kategorię stanowią wartości przypisane do grupy, do której jednostki przynależą. Ostatnią, czwartą kategorią, zewnętrzną, są wartości, które wyznaje dana grupa wobec świata¹. Nie ulega wątpliwości, że system wartości zależy od kontekstu społecznego i indywidualnego. Rozwija się on u człowieka w trakcie socjalizacji i wychowania. Jak istotny jest tu wpływ osób znaczących – rodziców, nauczycieli, wychowawców reprezentujących i realizujących te wartości w środowisku wychowawczym dzieci i młodzieży, nie trzeba podkreślać. W życiu codziennym, zwłaszcza współcześnie, droga do ochrony własnego systemu wartości okazuje się być niekiedy trudną i konfliktową. Niemniej jednak pojawiające się dylematy i rozterki mogą nas także wzbogacić o nową wiedzę o sobie, o środowisku społecznym, w którym działamy. Ważne jest, by z tego antagonizmu wyjść zwycięsko i umieć zachować się mądrze.

¹ T. Sobierajski, *Środowisko kompromisu*, „Psychologia” 2021, nr 6, s. 97–98.

W tym kontekście zrozumiałe jest przekonanie, że pedagogika społeczna jako subdyscyplina pedagogiczna, której przedmiotem jest środowisko wychowawcze, musi się zmierzyć z zagadnieniem wartości jako pewnej kategorii pojęciowej, której miejsce ważne jest zarówno w tworzeniu teorii pedagogicznych, jak i w interpretacji wyników badań empirycznych. Zdaję sobie sprawę, że jest to pewna propozycja penetracji wybranych zagadnień, które nie są tematem zamkniętym, jednakże muszą być w coraz większym stopniu przedmiotem zainteresowań pedagogiki społecznej, zwłaszcza w czasach współczesnych.

Serdecznie Państwa zachęcam do lektury najnowszego numeru czasopisma *Pedagogika Społeczna Nova*, podejmującego ten ważny temat.

Katarzyna Segiet, Redaktor Naczelna